

Satsa tidigt förhindra social utslagning

Satsa långsiktigt. Inrätta en social investeringsfond, med medel avsatta för tidiga och förebyggande insatser för barn som riskerar att fara illa, skriver Stefan Nilsson (MP) Stockholms stad.

Ingen skulle komma på tanken att säga till en person som dömts till ett långt fängelsestraff att "Nej, det blir inget fängelse för dig – det finns inte pengar att bekosta en fängelseplats under så lång tid". Men när det gäller förebyggande arbete, som kan förhindra att barn senare i livet blir socialt utslagna, finns sällan tillräckligt med medel.

I Stockholms stad har den moderatledda majoriteten skurit ner på socialtjänstens resurser med 10-15 procent sedan den tillträdde i slutet av 2006. I flera stadsdelar, som Enskede-Årsta-Vantör och Rinkeby-Kista, är situationen djupt allvarlig och socialtjänsten larmar om att de inte längre klarar att leva upp till lagkraven. Allt färre anmälningar om barn som far illa hinner utredas, placeringar avbryts i förtid och kontaktpersoner dras in. Att arbeta förebyggande är knappast möjligt.

Miljöpartiet anser det nödvändigt med en upprustning av socialtjänsten i Stockholm, och föreslår bland annat en kraftig förstärkning av den sociala barn- och ungdomsvården. Men staden, och fler kommuner, behöver också inrätta en social investeringsfond, som gör det lättare att satsa långsiktigt. Lärare, förskolelärare och socialsekreterare vet ofta vad som skulle behöva göras för att vända en negativ utveckling. Med en social investeringsfond kan de få hjälp att leda sina idéer i bevis.

Det är inte ovanligt att beslutsfattare erkänner det

långsiktiga värdet av förebyggande insatser men samtidigt fattar beslut som är alltför kortsiktiga, därför att insatser behövs för dem som har störst behov här och nu (ofta lagbundna insatser) och för att en budget i balans kräver det. Fenomenet kallas "temporal inkonsistens". Trots att det ofta tidigt, redan i förskoleåldern, går att se vilka barn det riskerar att gå snett för senare i livet, sätts sällan tillräckliga insatser in förrän det har gått väldigt långt utför och då blir kostnaderna mångfalt större. Lyckas vi till exempel bespara ett enda barn en placering på ett långväga HVB-hem genom tidiga insatser så betalar det sig flerfalt förutom de mänskliga vinsterna, som givetvis är de viktigaste.

Miljöpartiet anser att Stockholms stad ska avsätta 200 miljoner kronor till en social investeringsfond. Fonden bör vara cirkulerande, det vill säga i takt med att en enhet sparar in pengar på en tidig satsning så betalar den tillbaka motsvarande pengar till investeringsfonden. Lyckas vi med tidiga insatser förhindra att en enda person slås ut socialt, med missbruk, kriminalitet eller psykisk problematik, är mycket vunnet framförallt för den enskilde men också för hela samhället. Stora samhällsekonomiska vinster kan göras inte bara i kommunerna, utan också inom de statliga institutionerna, som domstolar, fängelser och polis. I framtiden skulle vi därför önska att sociala investeringsfonder kunde bli cirkulära i en vidare mening så att också landsting och stat betalar in medel till sociala investeringsfonder för att stödja tidiga insatser i exempelvis socialtjänst, förskola och skola.

Stefan Nilsson (MP) gruppledare i Stockholms

stad